

سامانه‌های نوین آبی‌پروری: چالش‌ها و راهکارها^۱

قباد آذری تاکامی^۲

همایش «سامانه‌های نوین آبی‌پروری: چالش‌ها و راهکارها» در تاریخ ۱۳۹۸/۸/۲۲ به همت شاخه شیلات گروه علوم کشاورزی فرهنگستان علوم، در تالار اجتماعات فرهنگستان علوم برگزار شد. در این جلسه چهار سخنران پیرامون موضوع به ایراد سخنرانی پرداختند. پس از سخنرانی‌ها، جلسه هم‌اندیشی با حضور سخنرانان، شماری از اعضای فرهنگستان علوم، جمعی از استادان دانشگاه‌ها، صاحب‌نظران و پژوهشگران آبی‌پروری و منابع طبیعی، مسئولین بخش شیلات برگزار شد. اعضای حاضر در همایش ضمن تأکید بر آبی‌پروری مسئولانه و رعایت بیشتر و بهتر مبانی توسعه پایدار مبتنی بر دانش روز پیشنهادهای خود را جهت ارائه به فعالان، ذی‌نفعان، متصدیان، مسئولین و تمامی دست‌اندرکاران حوزه شیلات در جلسه بیان کردند. جمع‌بندی نظرهای ارائه شده در سخنرانی‌ها و میزگرد در قالب این بیانیه و در ۱۷ بند به شرح زیر آمده است:

- ۱- استفاده از خرد جمعی و نگرش سیستمی جامع در توسعه پایدار فعالیت‌های شیلاتی به‌ویژه آبی‌پروری
- ۲- لزوم بهره‌گیری از روش‌های نوین آبی‌پروری مانند اتوماسیون و مکانیزاسیون با رویکرد ملاحظات زیست محیطی در آبی‌پروری
- ۳- لزوم بازنگری در دستور کار و روش‌های جدید آبی‌پروری مانند پرورش ماهی در قفس‌های شناور (دریائی و آب شیرین) با رعایت توان بوم‌شناختی اکوسیستم‌های آبی و ملاحظات زیست محیطی و بهداشتی، با رویکرد پیشگیری از بیماری‌ها
- ۴- تأکید بر استفاده از گونه‌های بومی در کنار گونه‌های غیر بومی در برنامه توسعه آبی‌پروری کشور
- ۵- تأکید بر مشارکت جوامع بهره‌بردار در نظام تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری برای نقش آفرینی مؤثرتر در عرصه‌های ملی و جهانی در زمینه شیلات
- ۶- لزوم بازنگری ادواری در سر فصل‌های درسی رشته شیلات متناسب با نیازهای روز مانند اصلاح نژاد و بیماری‌های مشترک انسان و آبزیان و روش‌های نوین آبی‌پروری
- ۷- توجه به تغییرهای اقلیمی و چالش‌های پیش‌رو در توسعه پرورش ماهی بدون ایجاد محدودیت برای سایر تولیدهای کشاورزی
- ۸- لزوم ورود دانشگاه‌های صنعتی به حوزه آبی‌پروری جهت توسعه صنایع شیلاتی به همراه آموزش‌های مهارتی لازم

۱- برگرفته از نشست هم‌اندیشی که در تاریخ ۹۸/۸/۲۲ در گروه علوم کشاورزی فرهنگستان علوم ج.ا. ایران برگزار شده است.

۲- عضو وابسته و رئیس شاخه شیلات فرهنگستان علوم.

- ۹- ضرورت جامع‌نگری در برنامه‌ریزی فعالیت‌های پرورش ماهی در قفس با تأکید بر پیشگیری از آلودگی‌های زیست‌محیطی مانند بار مواد آلی، شکوفایی جلبکی و اثرات بد بر گونه‌های بومی
- ۱۰- لزوم مدل‌سازی و پیش‌بینی اثرهای زیست‌محیطی پرورش ماهی به‌ویژه در حوضه‌های دریایی
- ۱۱- توجه به آثار اجتماعی و اقتصادی توسعه پرورش ماهی در کنار اثرهای زیست‌محیطی آن
- ۱۲- لزوم برگزاری دوره‌های آموزشی برای کارکنان و تکنسین‌های آبی‌پروری و ضرورت به کارگیری مسئول فنی و بهداشتی در این سازمان‌ها
- ۱۳- لزوم برنامه‌ریزی هماهنگ بین دستگاه‌ها و سازمان‌های مربوط به منظور برنامه‌ریزی توسعه در حوزه شیلات
- ۱۴- کاربرد مواد محرک شاخص‌های ایمنی و پروبیوتیک‌های سازگار با محیط زیست در پیشگیری از تلفات و بروز بیماری‌های آبزیان و محدود کردن کاربرد آنتی‌بیوتیک‌ها به منظور جلوگیری از مقاومت دارویی و اثرات بد آن بر بهداشت انسانی
- ۱۵- ضرورت استمرار سمینارهای تخصصی درباره سامانه‌های نوین آبی‌پروری
- ۱۶- بهره‌برداری کنترل شده از منابع آبزیان خلیج فارس و بحر عمان مانند صدف‌های مرواریدساز، میگو، فانوس ماهیان و سایر گونه‌های خاص بومی با انتقال تکنولوژی‌های پیشرفته و خودداری از در اختیار قرار دادن بدون ضابطه این منابع به کشورهای بیگانه
- ۱۷- تشویق و تقویت برنامه‌های پژوهشی در دانشگاه‌ها و موسسه‌های پژوهشی در جهت جلوگیری از آلودگی‌های زیست‌محیطی آبی‌پروری با توجه به اقلیم خشک و نیمه خشک اغلب مناطق ایران و حیاتی بودن منابع آب شیرین